

БИОГРАФИЈА

Родена е 1935. во Мейна (Италија), од мајка Бразилка и татко Италијанец, а од 1945. до ден денес живее во Бразил. Од 1950-1954. студира сликарство и графика на Универзитетот во Сао Паоло, а во 1957/58, како стипендист на Фондацијата Инграм Мерил, доаѓа во Њујорк каде посетува студии по историја на уметноста и графика на Универзитетот Колумбија и на Институтот Прат.

По враќањето во Бразил (1960), со бразилскиот графичар Ливио Абрамо, формира графичко студио во Сао Паоло, во кое работи до 1964, а потоа продолжува со реализирање на сите свои идеи преку графичкиот медиум, сликарството, театарската сценографија и костимографијата.

Покрај бројните самостојни претставувања во Бразил и во странство, од особена важност е нејзиното учество на сите значајни меѓународни ликовни манифестиции: Биенале во Сао Паоло (1955, 1961, 1963, 1965, 1967, 1977, 1989); Биенале во Венеција (1964, 1972); Биенале во Токио (1962, 1972, 1974, 1988); Биенале во Париз (1967); Меѓународно графичко биенале во Краков (1968); Меѓународно графичко биенале во Љубљана (1969, 1971, 1973, 1983, 1985, 1989) и др., на кои е потврдуван нејзиниот квалитет со добивање на релевантни награди (1965-Национална награда за графика на 8-то Биенале во Сао Паоло; 1971- Откупна награда на Меѓународното графичко биенале во Љубљана; 1979- Гран При од Здружението на критичарите во Бразил...)

BIOGRAPHY

She was born in Meina, 1935 (Italy), of a Brazilian mother and Italian father, lives in Brazil since 1945. She studied painting from 1950 until 1954 and graphic art at the University in Sao Paulo. In 1957/1958, as a scholar of the Ingram Merrill Foundation, Maria Bonomi came to New York. In this city, she attended the studies of art history and graphic art at the Columbia University and at the Pratt Institute.

Having returned to Brazil in 1960, she founded a graphic studio in Sao Paulo with the Brazilian graphic artist Livo Abramo. There she worked until 1964. Afterwards, Maria Bonomi continued to realize all her idea through the graphic media, painting, designing stage scenes and costumes.

In addition to her many individual exhibitions in Brazil and abroad, her participation at all important international art events is of special significance: International Biennial in Sao Paulo (1955, 1961, 1963, 1965, 1967, 1977, 1989); the Biennial in Venice (1964, 1972); the Tokyo Biennial (1962, 1972, 1974, 1988); the Paris Biennial (1967); International Biennial of Graphic Art in Cracow (1968); International Biennial of Graphic Art in Ljubljana (1969, 1971, 1973, 1983, 1985, 1989), and others, where her quality was acknowledged by obtaining the relevant awards (1965-Best National Award for Graphic - VIII Sao Paulo Biennial; 1971- Purchase Prize at the International Biennial of Graphic Art in Ljubljana; 1979 – Grand Prix from the Art Critic's Association in Brazil...)

Издавач: Музеј на современата уметност, Скопје
Одговорен уредник: Зоран Петровски
Организација на изложбата: Захранка Алексоска Бачева
Превод: Дарко Путилов
Фотографии: Марин Димески
Графичко обликување: Стефан Георгиевски
Печат: Скенпойнт
Тираж: 500

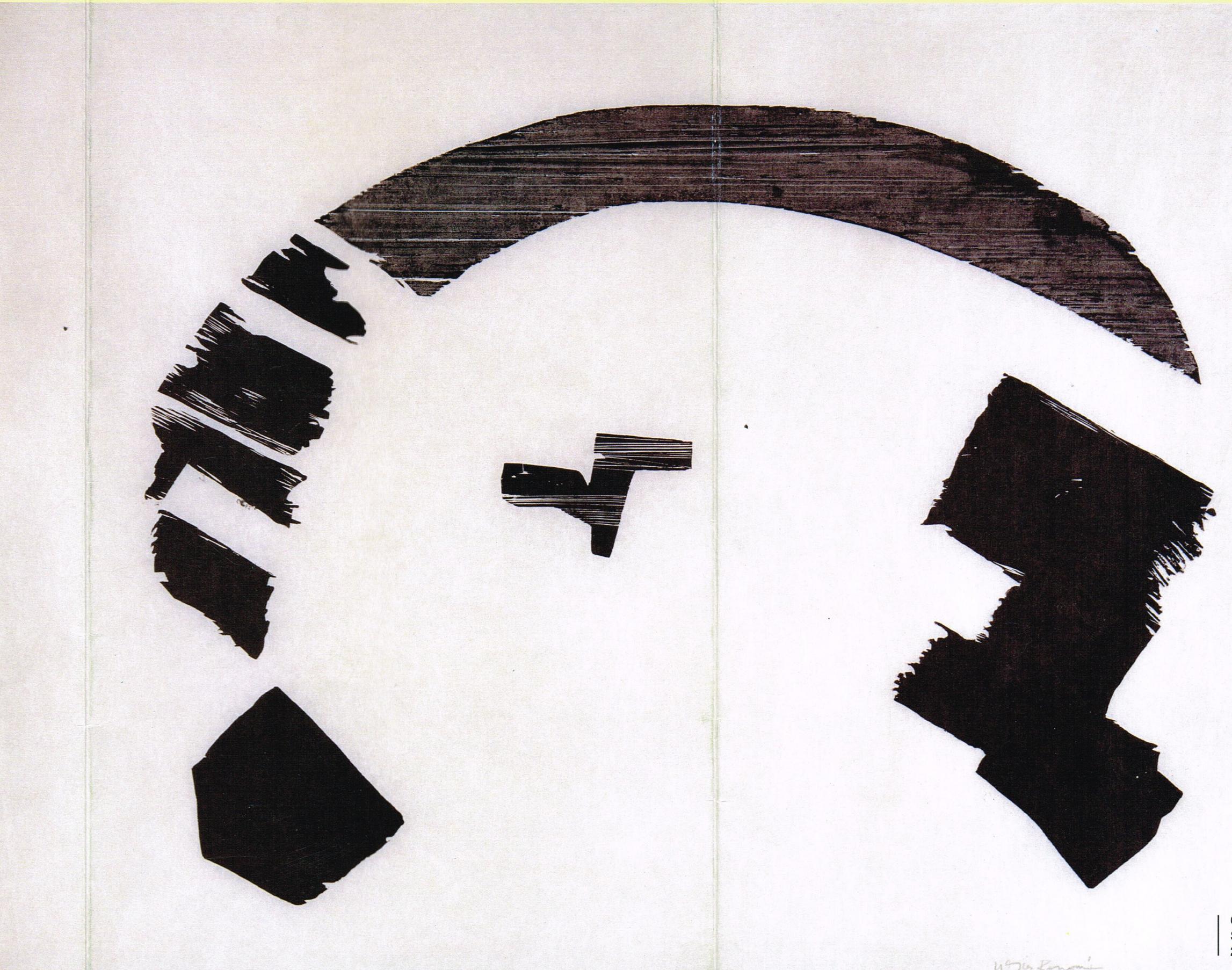
Publisher: Museum of Contemporary Art, Skopje
Editor-in-Chief: Zoran Petrovski
Organization of the exhibition: Zaharinka Aleksoska Baceva
Translation: Darko Putilov
Photographs: Marin Dimeski
Layout: Stefan Georgievski
Printed by: Skenpoint
500 copies

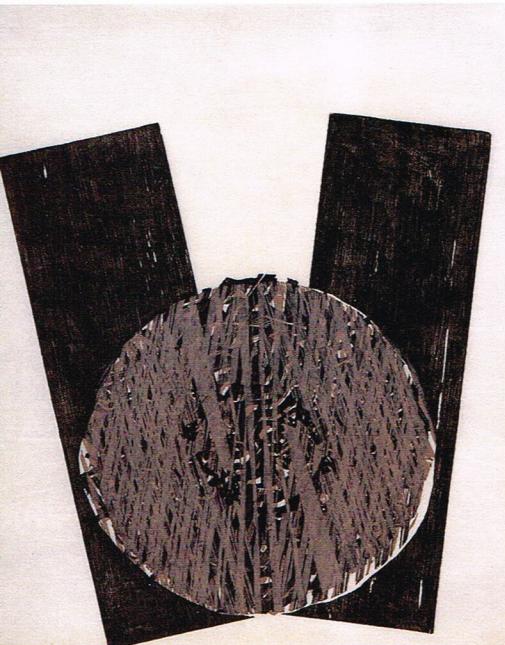
MARIA BONOMI**МАРИЈА****БОНОМИ**

ГРАФИКИ
GRAPHICS

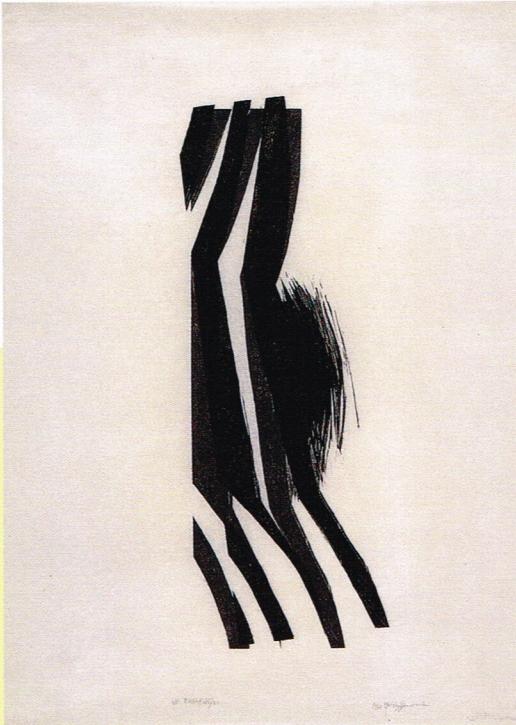
БРАЗИЛ / BR

8

13

2

The quality of the international graphic collection of the Museum of Contemporary Art (MCA) in Skopje is noticed through possession of graphics by relevant authors whose artistic explorations left deep trace in the contemporary world art. Among the names of Andre Masson, Fernand Leger, Jean Dewasne, Bernard Buffet, Hans Hartung, Victor Pasmore, Bridget Riley, Rafaell Soto, Richard Mortensen, Sol LeWitt, Howard Hodgkin, Georg Baselitz, we also meet the exceptional donation made up of 20 woodcuts by the Brazilian artist Maria Bonomi. These woodcuts express, through their dimension and language, the validity of the "gestural abstractionism," thus promoting her into an urban artist whose basic idea is to be in permanent dialogue with the recipient. Since the very beginning of her production as an artist (1958 - first individual exhibition in New York), Maria Bonomi was noticed by Dore Ashton, a New York-based art critic. Ashton found out in the initial works of Bonomi genuine inventiveness in the exploration of white on black, a sure technique with one explicit expression. Under the influence of the Brazilian graphic artist Lívio Abramo, she got knowledge on the subtle correlation between the drawing and the cutting. By mastering the possibilities of the instruments and the true qualities of wood, her expression in woodcuts acquired strength and acknowledgement.

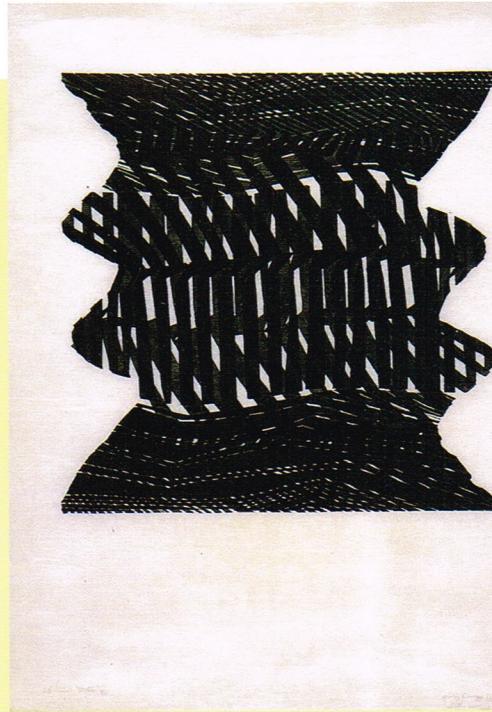
"...I do not know how to draw, I know how to cut. By cutting, the material is opened and gives space. I know how to look for feeling in that language, not feeling in drawing, but feeling in engraving..."

For her, graphics is black-and-white, while color comes, consequently, like accompanying music. She finds the instinct with the white color, and the black and colored masses serve her to find forms that claim monumentality. Massive drawings cut by linear movements in lapidary purity. For Bonomi, graphic art is not music of the room, not an illustration; it breathes, explodes on the street, on great walls, concrete tables in competing with pictures. Her graphics resemble posters and speak the language that everyone understands, imposing, with the great dimensions, art quality and revalorization of the gestural abstract - associative expression.

"...If I could, I would make graphics of two, three meters..."

This is her interest from her very beginning until present day, and especially noticeable in the exhibited donated graphics in 1966, made in the 1960-1965 period, a period of confirmation and acknowledgment as an artist that gave her avant-garde contribution to the development of the graphic art language. Her clear determination for the graphic medium in expressing her creative potentials and quality that she attains, does not separate her from other creative activities; on the contrary, by having great creative energy, she widens her interest in the field of monumental wall painting (murals at public places: churches, clubs, hotels, façades of buildings...), the design of stage scenes and costumes, as well as in the field of education. Finally, I would like to state the fact the Bonomi, with her 45 years of active presence in the field of art in Brazil and in the world, deserves important place, above all, in the graphic art in 60-ties and 70-ties of 20th century.

Zaharinka Aleksoska Bacheva

Квалитетот на меѓународната графичка збирка на Музејот на современата уметност во Скопје се согледува во поседувањето на графики од релевантни автори чии ликовни истражувања оставиле длабока трага во светската современа ликовна уметност. Меѓу имињата на Андре Масон, Фернан Леже, Жан Деван, Бернар Бифе, Ханс Хартунг, Виктор Пасмор, Бриџит Рајли, Рафаел Сото, Ричард Мортенсен, Сол Левит, Хауард Хочкин, Георг Базелиц и др., се среќаваме и со извонредната донација од 20 дрворези од бразилскиот автор Марија Бономи, кои со својата димензија и јазик ја истакнуваат валидноста на "гестуалниот апстракционизам" и ја промовираат во урбан уметник чија основна идеја е да биде во постојан дијалог со рецепциентот.

Уште од самиот нејзин творечки почеток (1958-прва самостојна изложба во Њујорк) е забележана од ликовната критичарка во Њујорк - Дора Ештон. Таа, во почетните творби на Бономи, открива вистинска инвентивност во истражувањето на белото врз црното, сигурна техника со еден експлицитен израз. Под влијание на бразилскиот графичар Ливио Абрамо ја осознава потребната суптилна корелација меѓу цртежот и режењето. Совладувајќи ги можностите на инструментите и вистинските својства на дрвото, нејзиниот израз во дрворезите добива во сила и афирмативност.

"...Јас не знам да цртам, јас знам да режам. Со режењето материјалот се отвора и дава простор. Јас знам како да го барам чувството во тој јазик, не чувството во цртането, туку чувството во гравирањето..."

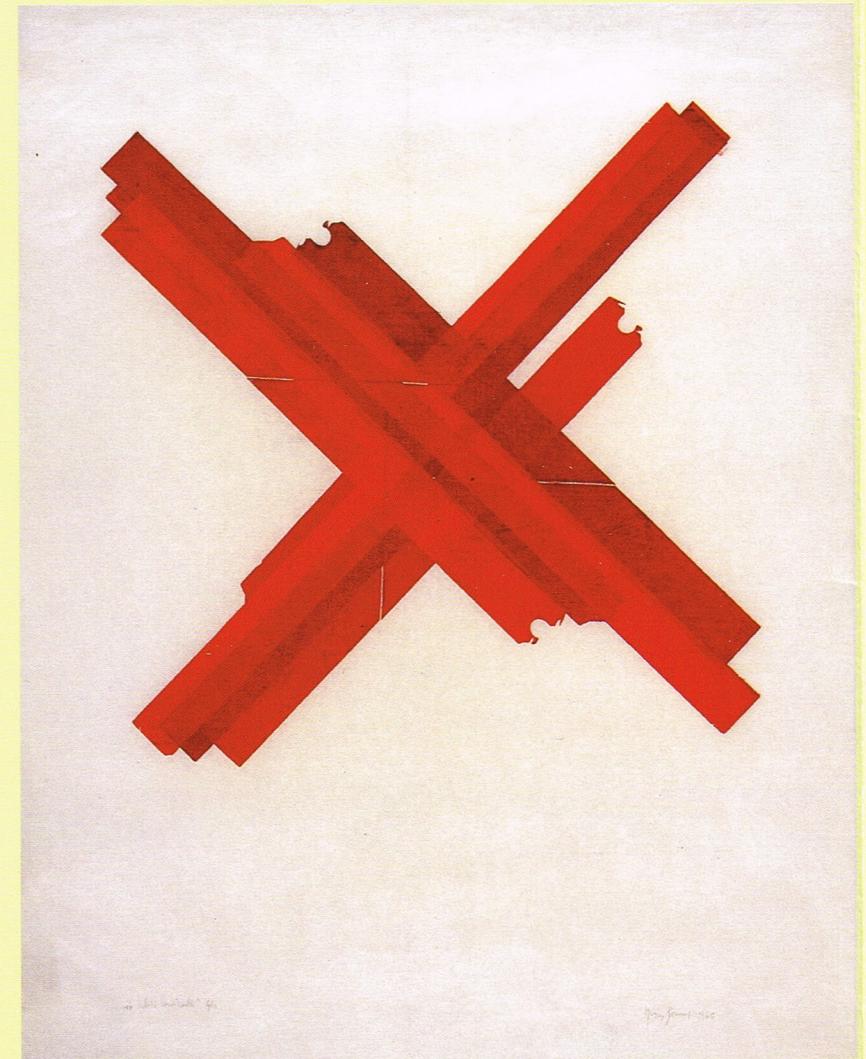
За неа графиката е црно-бела, а бојата доаѓа како пријателка музика. Во белото го наоѓа инстиктот, а црните и обоени маси и служат во изнаоѓање на форми кои претендираат на монументалност. Масивни цртежи, расечени со линеарни потези во лапидарна чистота. За неа графиката не е музика на собата, не е илустрација, таа дише, експлодира на улица, на големи зидови, бетонски плочи во напретвар со спликтите. Нејзините графики наликуваат на плакати и зборуваат на јазик кој сите го разбираат импонирајќи со големите димензии, уметничкиот квалитет и ревалоризацијата на гестуалниот, апстрактно-асоцијативен израз.

"...Да можам би правела графики од два, три метри..."

Тоа е нејзин интерес од самиот почеток до денес, а особено видлив и во изложените графики, подарени во 1966 година, а создадени во период од 1960-1965 година, време на нејзино афирмирање и потврдување како автор кој дал свој авангарден придонес во развојот на графичкиот ликовен јазик. Нејзината јасна определба за графичкиот медиум во изразувањето на својот креативен потенцијал и квалитетот што го постигнува, не ја отрнува од други креативни активности, туку напротив, поседувајќи голема творечка енергија го проширува својот интерес на полето на монументалното сидно сликарство (мурали во јавни простори: цркви, клубови, хотели, фасади на згради...), театарската сценографија и kostimографија како и на полето на едукацијата.

На крај би сакала да го истакнам фактот дека Бономи, со нејзиното 45 годишно активно присуство на ликовната сцена во Бразил и во светот, има значајно место, пред се, во графичката уметност во шеесеттите и седумдесеттите години на XX век.

Захаринка Алексоска Бачева

18

КАТАЛОГ Catalogue

1. Изабел, се до крај, 1960
Isabel, until the end
дрворез, 4/10, 133x101
woodcut, 4/10
2. Средба, 1960
Meeting
дрворез, 15/20, 127x100
woodcut, 15/20
3. Дијалог, 1960
Dialogue
дрворез, 9/20, 119x101
woodcut, 9/20
4. Дрво и плодови, 1962
Tree and Fruits
дрворез, 8/10, 103x101
woodcut, 8/10
5. Личност, 1962
Person
дрворез, 8/10, 113x101
woodcut, 8/10
6. Граница, 1962
Boundary
дрворез во боја, 12/20,
121x102
colour woodcut, 12/20
7. "Préamar", 1962
дрворез, 8/10, 118x100
woodcut, 8/10
8. Оживување 1962, 1962
Revival 1962
дрворез, 8/10, 75x102
woodcut, 8/10
9. Ситуација 1, 1963
Situation 1
дрворез, о.а., 61x46
woodcut, a.p.
10. Ситуација 2, 1963
Situation 2
дрворез, о.а., 61x46
woodcut, a.p.
11. Ситуација 4, 1964
Situation 4
дрворез, 91x60
woodcut
12. Бесконечност, 1964
Boundless
дрворез, 8/10, 101x74
woodcut, 8/10
13. Инструмент за победа, 1964
Instrument for Victory
дрворез, о.а., 100x101, 5
woodcut, a.p.
14. Процесија, 1965
Procession
дрворез во боја, о.а., 132x101
colour woodcut, a.p.
15. Човечки тела - "Serawa", 1965
Human Bodies - Serawa
дрворез во боја, 4/10, 134x101
colour woodcut, 4/10
16. Песна на растенијата, 1965
Poem of the Plants
дрворез во боја, 4/10, 128x101
colour woodcut, 4/10
17. Берлин 1964, 1965
Berlin 1964
дрворез во боја, 4/10, 102x129
colour woodcut, 4/10
18. Условна слобода, 1965
Conditional Freedom
дрворез во боја, 4/10, 134x101
colour woodcut, 4/10
19. Нов свет, 1965
New World
дрворез, 4/10, 128x101
woodcut, 4/10
20. Принцип - решетка, 1965
Principle - Bars
дрворез во боја, 4/10, 138x101
colour woodcut, 4/10